

To: (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>
From: (10)(2e)
Sent: Tue 5/26/2020 5:27:28 PM
Subject: FW: Taskforce Gedragwetenschappen: aanvullende technologie digitale ondersteuning bestrijding Covid19
Received: Tue 5/26/2020 5:27:28 PM

Hai (10)(2e),
 Ter info,
 Grt (10)(2e)

Van: (10)(2e) <(10)(2e)@essb.eur.nl>
Verzonden: dinsdag 26 mei 2020 17:51
Aan: (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>
CC: (10)(2e) <(10)(2e)@gvo>; (10)(2e) <(10)(2e)@maastrichtuniversity.nl>
Onderwerp: Re: Taskforce Gedragwetenschappen: aanvullende technologie digitale ondersteuning bestrijding Covid19

Beste (10)(2e)

Ik bedoelde in eerste instantie als hulp voor het B&C onderzoek, maar mogelijk kan het ook voor drukte en dashboard. Dat laatste kan ik nu niet goed beoordelen, omdat ik op de maakbaarheid daarvan niet heb doorgevraagd. Het zou kunnen, de data zijn zeer actueel (kwestie van minuten dan wel seconden) maar dan is even de vraag hoe snel je die door kunt routeren vanuit een winkel naar een betaal-bedrijf-omgeving (denk aan CCV) naar elders. Wellicht kun je een vertraging opvangen met algoritmes, en dan een prognose doen of anderszins actualiseren.

Bij het B&C onderzoek gaat het er in dit geval vooral om dat je geautomatiseerd en door data-combinaties een melding krijgt dat je betaald hebt op een plek en op een tijdstip waarbij of waardoor je mogelijk in contact bent geweest met iemand die besmet is; redelijk in lijn met het principe van 'app 1'. Voor nu hebben we in de discussie met de FinTech-mensen vooral gekeken naar het principe van [een 'check-out' door betalen]. Dat past bij de huidige lockdown-fase. De kans dat je in deze fase grote groepen onbekende mensen 'binnenskamers' tegenkomt, direct of indirect via bijvoorbeeld het pakken en aanraken van teruggezette levensmiddelen of slecht geventileerde ruimtes, beperkt zich voor velen hoogstwaarschijnlijk tot de supermarkt en andere levensmiddelenwinkels. Tenminste, als je je houdt aan de regels. In een latere lockdown-fase kun je ook, direct en indirect, onbekende mensen tegenkomen in de horeca, museum, bioscoop, etc. Dan volstaat de check-out o.b.v. betalen niet. Dat komt door het vaak groepsgewijze betaalgedrag in dat type gelegenheden. Dan is er dus (ook) een individuele check-in nodig, *bijvoorbeeld* met 1-cent betalingen.

Verder: binnen het kader van PSD2 lijkt er al best wel wat mogelijk te zijn. PSD2 bevat bovendien "waarborgen om de veiligheid van het betalingsverkeer te behouden en gegevens te beschermen", aldus DNB
<https://www.dnb.nl/betalingsverkeer/psd2/index.jsp>

Uiteraard zal het inzetten van betaald data voor het doel van beheersing van SARS-CoV-2 onderwerp van de maatschappelijke discussie moeten worden. Dat is echter een (van de vele) *haalbaarheidsvraagstukken*. Overigens, wat het privacyvraagstuk betreft: de mogelijkheid van anonim(er) doorgeven bestaat. Dus ook zonder te melden waar en wanneer, enkel DAT je (bijvoorbeeld) in eenzelfde winkel was binnen een bepaald tijdsbestek. Er zijn allerlei gradaties van anonimiseren van meldingen mogelijk en er is uiteraard nog van alles aan haalbaarheidsvraagstukken uit te zoeken. Bijvoorbeeld samen met supermarktgedragsspecialisten (looproutes, iets pakken en terugzetten, soorten klanten op welk moment van de dag, etc.) en GGD's: binnen welke tijdsloten moet er een trigger komen? En wat wordt de precieze 'aard', 'zwaarte' of 'kans dat u...'-eigenschap van de melding? Hoe krijgt iemand de notificatie aangereikt?

Voor nu is er vooral gekeken naar het *maakbaarheidsvraagstuk*. Kan het technisch? En er is nadrukkelijk vooral op hoofdlijnen gekeken. 'Kijkend door de ooghaan' echter, lijkt het technisch mogelijk te zijn. Wel zijn er een paar addertjes onder het gras inzake maakbaarheid. Dat gaat bijvoorbeeld over kleinere ketens en de verhuur van Pinautomaten. Maar dat zal ik verder toelichten.

We denken dat het voor nu de moeite waard is om er op zijn minst even kort bij stil te staan en ons af te vragen: is dit

zinnig, gaan we hiermee verder, en hoe? Welke stappen moeten we zetten met welke partijen om dit verder uit te zoeken zodat er een beslissing genomen kan worden, en over wat voor soort beslissing hebben we het dan? Afijn, allemaal vragen die we kunnen langslopen in ons gesprek.

Tot slot, de geschilderde aanpak is vermoedelijk niet geschikt voor het openbaar vervoer, maar dat weet ik niet zeker. Ik ben geen verkeerspecialist. Wellicht kijkt die daar anders naar en kan er op basis van bijvoorbeeld de OV Chipkaart en goede algoritmes toch e.e.a. worden uitgewerkt.

Zal ik een agendavoorstel doen? Is er iemand die jullie agenda's beheert?

Met hartelijke groet,

(10)(2e) (10)(2e)

Prof. dr. W.E. Ebbers (Wolfgang)

Erasmus Universiteit Rotterdam

ESSB | Departement Bestuurskunde en Sociologie

E-mail: (10)(2e) @essb.eur.nl

Mobile: (10)(2e)

Twitter: @wolfgangebbers

From: (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>

Sent: Tuesday, May 26, 2020 15:05

To: (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@essb.eur.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>

Cc: (10)(2e) (10)(2e) (GVO) <(10)(2e)@maastrichtuniversity.nl>

Subject: RE: Taskforce Gedragwetenschappen: aanvullende technologie digitale ondersteuning bestrijding Covid19

Dag Wolfgang

Ik neem dan aan vooral vanuit anoniem perspectief en de rol die dergelijke data kan spelen bij het bepalen van drukte en mobiliteit? Interessante casus voor het dashboard, vandaar dat ik (10)(2e) hierbij betrek.

@(10)(2e): voor jou?

Of bedoel je @Wolfgang voor het bepalen van contacten zoals bijvoorbeeld in Aziatische landen betalingsgegevens worden betrokken bij het bron- en contactonderzoek?

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

(10)(2e)

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Postbus 20350 | 2500 EJ | Den Haag

(10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) | (10)(2e) @minvws.nl | (10)(2e)

T (10)(2e)

(10)(2e) @minvws.nl

Van: (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@essb.eur.nl>

Verzonden: dinsdag 26 mei 2020 13:58

Aan: (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>

CC: (10)(2e) (10)(2e) (GVO) <(10)(2e)@maastrichtuniversity.nl>

Onderwerp: Taskforce Gedragwetenschappen: aanvullende technologie digitale ondersteuning bestrijding Covid19

Beste (10)(2e)

Naast alle contacten vanuit de Taskforce Gedragwetenschappen met de verschillende groepen die werken aan de apps, is binnen onze Taskforce kort stilgestaan bij een aanvullende of wellicht alternatieve technologie voor digitale ondersteuning bestrijding Covid19, namelijk die van tijd- en locatiedata vanuit het elektronisch betalingsverkeer. Belangrijk oogpunt hierbij was de mate van disseminatie van elektronisch betalen in Nederland en het relatieve gebruiksgemak dat met elektronisch betalen gepaard gaat. Daarbij is een verkennend gesprek gevoerd met twee deskundigen uit de FinTech industrie, om de maakbaarheid van een dergelijke aanpak op hoofdlijnen duidelijk te krijgen.

Graag bespreek ik de eerste beelden met je, om van daaruit te bekijken hoe we hier verder kunnen varen. Ben je binnenkort bereikbaar (telefonisch, online)?

Met vriendelijke groet, mede namens (10)(2e),

(10)(2e) (10)(2e)

Prof. dr. W.E. Ebbers (Wolfgang)

Erasmus Universiteit Rotterdam

ESSB | Departement Bestuurskunde en Sociologie

E-mail: (10)(2e)@essb.eur.nl

Mobile: (10)(2e)

Twitter: @wolfgangebbers